

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност „Организация и управление на производството“.

Автор на дисертационния труд:

Арбереша (Агим) Бехлули – задочен докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Мотивационни стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса на Косово“.

Становище от: доц. д-р Снежинка Константинова Стоянова, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление“, определена за член на научното жури със Заповед № РД-16-599/31.05.2019 г. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Темата на дисертацията е актуална и сполучливо дефинирана. Анализите на бизнес процесите показват, че разработването и прилагането на мотивационни стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в дългосрочен аспект е труден процес, който изисква постоянство и социална ангажираност. Въпреки тези предизвикателства е необходимо да се изгради адекватен стратегически подход към мотивацията на персонала, като част от разработването на подходящ набор от политики и практики за управление на персонала на всяка бизнес организация.

Човешките ресурси са основния капитал и ценност за всяка съвременна организация. Разнообразието от подходи за мотивиране и наಸърчаване на персонала е голямо. Въпреки това в стратегически аспект трябва да се подбират и използват най-подходящите. Стимулите винаги наಸърчават персонала да направи всичко необходимо за постигане на целите, заложени и изразени в стратегическия план. Това дава възможност на персонала да се чувства обгрижен, важен и значим, като част от нещо голямо и успешно, и да получи лично удовлетворение от постигнатите резултати в работата.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целите на дисертационния труд са да се изследва и оцени мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса в Косово в условия на модерно реформиране на селското стопанство в страната и да се предложат

подходящи мотивационни стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в агробизнеса в Косово.

За изпълнение на поставените цели, докторанта си поставя следните задачи, за да се: (1) изясни същността на мотивацията като процес на управление; (2) спецификата на мотивационния процес в агробизнеса в Косово; (3) разработване на методика за анализ и оценка на мотивационните фактори в агробизнеса; (4) анализ на вътрешните и външните фактори, въздействащи на мотивацията на човешките ресурси в сектора; (5) предлагат се стратегии за повишаване на мотивацията на човешките ресурси в сектора.

В дисертационното изследване е представено една основна хипотеза, както и пет подхипотези за вътрешни мотивационни фактори и три подхипотези за външни мотивационни фактори.

Заштитава се тезата, че „следването на мотивационна стратегия при управлението на човешките ресурси в агробизнеса е предпоставка за устойчивост на мотивацията като процес на управление“.

За доказване на концептуалната теза в процеса на изследване се използват следните методи – еднофакторен корелационен анализ, многофакторен корелационен анализ, графичен анализ и сравнителен анализ.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е представен в обем от 194 стандартни страници. Структуриран е в увод, три глави, заключение. Включва 67 таблици, 35 фигури и приложения, както и декларация за оригиналност и библиографска справка.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

За формулиране и извеждане на мотивационните стратегии за мотивация на персонала са използвани успешно SWOT и SOR анализи.

SOR матрицата е хибрид от SWOT анализа – приложение, което се използва за оценка на бизнес позиционирането на дадена организация. SOR анализът е хибриден модел, получен от компонентите на SWOT анализа. В настоящия дисертационен труд е направен SOR анализът, който показва оценка на силната зависимост на всички елементи от SWOT анализа.

След въвеждането на SOR матрицата са идентифицирани стратегии за подобряване на мотивацията на работниците от агробизнеса в Косово.

Библиографската справка включва 109 източника на латиница.

5. Приноси на дисертационния труд.

От представения дисертационен труд могат да се изведат следните основни приноси:

Научни приноси

5.1 Разработена е концептуална рамка за анализ и оценка на мотивацията на човешките ресурси в агробизнес предприятията в Косово;

- 5.2 Изяснена е същността на управлението на човешките ресурси и тяхната мотивация в агробизнес предприятията.

Научно-приложни приноси

5.3 Анализирани са факторите, определящи мотивацията на човешките ресурси като е отразена посоката и силата на влиянието на тези фактори.

5.4 Формулирани са препоръки за подобряване на мотивационните стратегии, прилагани в сектора.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси към докторанта по отношение на дисертационното изследване.

Препоръчвам в бъдеще:

6.1 Да се разшири изследователския обем и целевата извадка в различни агрорайони в Косово.

6.2 Да се проведат повече самостоятелни изследвания, които да се представят на престижни научни форуми и да се публикуват в издания с висок международен рейтинг.

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са десет публикации, от които девет в съавторство и една самостоятелна.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

В подкрепа на по-горе изложеното, считам че докторанта Арбеша (Агим) Бехлули е разработила своя дисертационен труд на необходимото научно ниво. Усвоени са и се прилагат различни изследователски анализи и научен инструментариум.

Въз основа на направеното дисертационно изследване и научни приноси считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на АРБЕРЕША АГИМ БЕХЛУЛИ образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството“.

Дата: 15.07.2019 г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: .....
(доц. д-р Сн. Константинова)